

Screeningslijst Logopedie vanaf 4 jaar

Instelling	Groep
Naam leerling	Geb.dat
Datum afname	Naam Leerkracht(en)/Begeleider(s)

Mondgewoonten

- Het kind zit vaak met de mond open en de tong ligt zichtbaar laag in de mond.
- Het kind zit vaak met speen, duim of vingers in de mond.
- De tong komt bij slikken/spraak (d, l, n, t, s, z) tussen de tanden door.
- Het kind eet en kauwt met de mond open en/of heeft overmatig speekselverlies.

Spraak

- Ik kan het kind vaak moeilijk verstaan omdat het kind: snel/binnensmonds/kaakgeklemd spreekt.
- Het kind kan bepaalde klanken of klankcombinaties niet uitspreken, terwijl klasgenoten dat al wel kunnen: vervangt bepaalde klanken door andere klanken/laat klanken weg in een woord.
- Het kind klinkt altijd verkouden (*m* wordt *b*, *n* wordt *d*, *ng* wordt *g*).
- Er ontsnapt te veel lucht door de neus.
- Het kind slist.

Gehoer

- Het kind spreekt met een te luide stem.
- Het kind reageert niet als het niet ziet dat ik tegen hem/haar praat.
- Het kind lijkt me slechter te verstaan als het mijn mond niet kan zien.
- Het kind lijkt vaak dromerig of afwezig.
- Het kind heeft vaak oorontsteking/oorpijn.
- Het kind zegt vaak 'he' of 'wat'.
- Het kind lijkt minder goed te horen bij aanwezigheid van omgevingsgeluiden.

Auditieve vaardigheden

- Het kind wordt onrustig als het lang moet luisteren.
- Het kind heeft moeite met luisteroefeningen.
- Het kind voert mondeling gegeven (meervoudige) opdrachtjes vaak verkeerd uit.
- Het kind kijkt vaak eerst bij anderen voordat het een opdracht uitvoert.
- Het kind hoort de verschillen tussen klanken/woorden die op elkaar lijken niet (bv. dak - bak).
- Het kind heeft moeite met rijmen.
- Het kind heeft moeite met 'hakken en plakken'.
- Het kind heeft moeite met het nazeggen van woordreeksen en zinnen, versjes en liedjes.

Dyslexie (afwijkingen bij het (leren) lezen en schrijven)

- Het kind heeft moeite met de leesvoorwaarden.
- Het kind is of was in vergelijking met klasgenoten later in het kunnen benoemen van kleuren.
- Het kind heeft moeite met het nazeggen van woordreeksen en zinnen, versjes en liedjes.
- Het kind heeft onvoldoende letterkennis (eind groep 2 minimaal 12 benoemen en aanwijzen).
- Het kind heeft minder taalgevoel.
- Het kind loopt ver achter op leeftijdsgenoten met lezen en spellen, terwijl het op andere gebieden wel goed meekomt.
- Het lezen en/of spellen automatiseert niet: het kind blijft spellend lezen, of gokt naar wat er staat.

Taalbegrip

- Het kind voert opdrachten verkeerd uit en/of kijkt eerst naar andere kinderen.
- Het kind begrijpt in vergelijking met leeftijdsgenoten veel woorden niet (kleine passieve woordenschat).
- Het kind kent begrippen van ruimte en tijd niet, die vrijwel alle klasgenoten wel kennen.
- Het kind lijkt niet te begrijpen waar het over gaat/likt informatie niet op te pikken (bijv. tijdens een kringgesprek).
- Het kind praat niet mee in een kringgesprek of geeft nauwelijks antwoord op vragen.
- Het kind snapt bepaalde figuurlijke taal niet, terwijl vrijwel alle klasgenoten deze wel snappen.
- Het kind heeft moeite met de logische volgorde.

Taalproductie

- Het kind maakt slechte zinnen.
- Het kind heeft moeite met verbuigingen en vervoegingen.
- Het kind gebruikt in vergelijking met klasgenoten weinig verschillende woorden (kleine actieve woordenschat).
- Het kind heeft moeite met het gebruiken van taal voor bepaalde doelen (bijv. een verhaal vertellen, vragen stellen).
- Het kind heeft moeite met het vertellen van een logisch verhaal.
- Het kind zoekt naar juiste woorden en het gebruikt vaak meer algemene woorden als 'ding' of 'dinges', 'die' en 'dat' of wijst aan.
- Het kind vertelt veel, maar de inhoud is minimaal.

NT2

- Het kind spreekt thuis een andere taal en heeft moeite met aanleren van de Nederlandse taal en klanken.

Stotteren

- Het kind herhaalt woorden, lettergrepen of klanken (bv. ma ma mag).
- Het kind verlengt woorden, lettergrepen of klanken (vvvvvvis).
- Het kind blijft hangen op woorden, lettergrepen of klanken (p. aard).
- Het kind is zich bewust van de haperingen.
- Het haperen wordt erger bij spanning.
- Het kind probeert uit een hapering te komen (bijv. door het maken van bijbewegingen, duwen).
- Het kind omschrijft woorden, gebruikt veel 'eh' of stopwoordjes om een hapering te voorkomen.
- Het kind maakt allerlei bijbewegingen tijdens een hapering: het knijpt bijv. met zijn ogen, duwt met zijn hoofd, heeft trillende lippen, schokt met zijn bovenlichaam etc.

Adem/stem

- De stem klinkt hees/schor/te hoog/te laag/slaat over/valt weg.
- Het kind schraapt/hoest/kucht vaak.
- Het kind klaagt vaak over keelpijn.
- Het kind schreeuwt veel/maakt gekke stemmetjes/praat luid.
- Het kind spreekt op een gespannen manier.
- Het kind ademt op een verkeerde manier: hoorbaar/zichtbaar/op verkeerde plaatsen in de zin.

Ontwikkeld door kwaliteitskring Helmond en omstreken
Lid van de Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie | www.nvlf.nl

